

مرکز مدیریت حوزه علمیه قم

معاونت آموزش

مدیریت امتحانات

بسمه تعالی

امتحانات پایان سال - خرداد ۱۳۸۸

پاسخنامه

پایه :	۶	موضوع :	فلسفه
تاریخ :	۸۸/۳/۳۰	ساعت :	۸

نام کتاب: آموزش فلسفه، تألیف استاد مطهری (ره)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی:

۱. اصل معنای لغوی دو واژه «سوفیست» و «فیلسوفیا» به ترتیب چه بوده است؟ الف ۱۴۷
 - ا. دانشمند - دوستدار دانش ☒
 - ب. دوستدار دانش - مغالطه گر ☐
 - ج. مغالطه گر - دوستدار دانش ☐
 - د. مغالطه گر - دانشمند ☐
۲. فرق اساسی معتزله و اشاعره در مورد حسن و قبح کدام است؟ ج ۱۷۹
 - ا. معتزله حسن و قبح را قبول دارد ولی اشاعره قبول ندارد ☐
 - ب. اشاعره حسن و قبح را قبول دارد ولی معتزله قبول ندارد ☐
 - ج. معتزله حسن و قبح را عقلی و اشاعره شرعی می‌داند ☒
 - د. اشاعره حسن و قبح را عقلی و معتزله شرعی می‌داند ☐
۳. سوفیستهای یونان منکر هستند. ب ۱۹۸
 - ا. حقیقت ☐
 - ب. واقعیت ☒
 - ج. ذهن ☐
 - د. ماهیت ☐
۴. در یک روز آفتابی اگر گفته شود: «امروز هوا آفتابی است» بین نهاد و گزاره چه رابطه ای حاکم است؟ ج ۲۲۴
 - ا. ضرورت بالذات ☐
 - ب. وجوب ☐
 - ج. امکان ☒
 - د. امتناع ☐

تشریحی:

۱. فلسفه نظری و فلسفه عملی را توضیح داده و اقسام فلسفه نظری را فقط نام ببرید. ۱۴۹

فلسفه نظری آن است که درباره اشیاء آنچنان که هستند بحث می‌کند و اقسام آن عبارت است از: ۱. الاهیات. ۲. ریاضیات. ۳. طبیعیات.

فلسفه عملی آن است که درباره افعال انسان آنچنان که باید و شایسته است باشد بحث می‌کند.
۲. چرا گروهی از فیلسوفان در قرن شانزدهم معتقد شدند که فلسفه نفیاً و اثباتاً قابل تحقیق و مطالعه نیست؟ ۱۵۷-۱۵۸

زیرا این گروه از فیلسوفان روش استدلال قیاسی را انکار کردند و فقط روش تجربی را پذیرفتند و علمی را که از روش تجربی اثبات نمی‌شد، علم تلقی نکردند و لذا گفتند در مورد فلسفه هیچ نتوان گفت.
۳. سه نظریه اصلی افلاطون را که اساس فلسفه وی هستند، نام ببرید. ۱۷۱-۱۷۳
 ۱. نظریه مُثُل (ایده) ۲. روح آدمی قبل از آفرینش انسان در عالم مثال بوده. ۳. روح آدمی همه حقایق را می‌دانسته ولی در پی تعلق به بدن آن را فراموش کرده و آنچه را که می‌آموزد در واقع یادآوری است.

۴. از بین اندیشمندان، نماینده کامل هر یک از روش‌های فکری زیر را نام ببرید.

أ. روش فلسفی مشائی:

ب. روش فلسفی اشراقی:

ج. روش عرفانی:

د. روش کلامی شیعی:

جواب: أ. ابوعلی سینا. ب. شیخ اشراق سهروردی. ج. محیی الدین عربی. د. خواجه نصیر الدین طوسی

۵. حکمت تجربی را نقد کنید. ۱۸۶

۱. حکمت تجربی محدود به مسائل قابل تجربه و حسّی است.

۲. مسائل تجربی ارزش یقینی ندارد و امکان ردّ و تزلزل آن است.

۶. وجود ذهنی را تعریف کنید. اولین بار به وسیله چه کسی بحث وجود ذهنی وارد فلسفه شد؟ ۲۰۰

به صورتهای ذهنی اشیاء و پدید آمدن ماهیت آنها در ذهن، وجود ذهنی می گویند. و این بحث توسط خواجه نصیر الدین طوسی وارد فلسفه شد.

۷. دلیل متکلمان بر حدوث ما سوی الله چیست؟ جواب فلاسفه کدام است؟ ۲۰۶

متکلمان می گویند قدیم همان واجب الوجود است اگر غیر خدا قدیم باشد پس واجب الوجود است و لازمه آن تعدد واجب الوجود می باشد و این باطل است.

جواب فلاسفه: قدیم مساوی با واجب الوجود نیست ملاک بی نیازی به علت امکان است و ما سوی الله هر چند قدیم باشند باز هم ممکن هستند و نیازمند علت هستند.

۸. چهار قسم علت را در ضمن مثال توضیح دهید. ۲۱۹

۱. علت فاعلی: مثل بنا و عمل سازنده خانه. ۲. علت غائی: سکونت درخانه. ۳. علت مادی: مصالح بکار رفته در آن خانه. ۴. علت صوری: شکل ساختمان که متناسب با مسکن است.

۹. مقصود از نظام جبری در عالم هستی چیست؟ توضیح دهید. ۲۵۵-۲۵۶

مقصود همان اصل ضرورت علی و معلولی است یعنی با تحقق علت تامّه حتماً معلول آن بوجود می آید.